

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**Соціальне і правове забезпечення волонтерської
діяльності в Україні в умовах безпекових викликів**

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
27 квітня 2023 року*

Київ – 2023

УДК 342.349.3:364-322(477)

Рекомендовано до друку Вченою радою Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 5 від 27.04.2023 р.).

Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова, Р. Г. Драпушка; Навчально-науковий інститут права УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 27 квітня 2023 р.). Київ, 2023. 246 ст.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів» містять короткий зміст результатів науково-дослідних робіт студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників та наукових співробітників закладів вищої освіти, наукових установ і організацій. Збірник присвячений актуальним проблемам соціального захисту, охорони здоров'я, правового регулювання та підтримки волонтерів, а також аналізу практики застосування законодавчих та нормативних актів у цій сфері. Збірник містить цінну інформацію для дослідників, викладачів, практиків та всіх, хто цікавиться проблемами волонтерства в Україні та має намір допомогти розвитку цього напрямку в державі.

Розраховано на усіх зацікавлених проблемами волонтерської діяльності в їх соціальних і правових аспектах.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори матеріалів.

©Автори публікацій, 2023

©Навчально-науковий інститут права, 2023

©Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023

ІВАНЕНКО КОСТЯНТИН,
*аспірант 3-го року навчання зі спеціальності 081 «Право»
Навчально-наукового інституту права
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ДУБЧАК ЛЕСЯ,
*кандидат юридичних наук, професор кафедри правознавства та галузевих
юридичних дисциплін Навчально-наукового інституту права
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ПРАВОВА ДОПОМОГА ВОЛОНТЕРАМ

У даний час повномасштабного військового вторгнення на територію України російською федерацією з 24 лютого 2022 року та з часів збройного вторгнення російської федерації в Україну в 2014 році, і як наслідок, окупація територій нашої незалежної держави, волонтерська діяльність займає важливе місце в житті української нації. Волонтери здійснюють різноманітну діяльність, яка має вагомий соціальний вплив та військовий вплив. У першу чергу, волонтери допомагають підрозділам Збройних сил України та мешканцям окупованих та деокупованих територій.

Проте, як і у будь-якій сфері життя, волонтери можуть зіткнутися з правовими питаннями та складнощами, які потребують юридичної підтримки. У зв'язку з цим і виникає питання щодо професійної правничої (правової) допомоги волонтерам.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про волонтерську діяльність» волонтерська діяльність – добровільна соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерська допомога – роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами. Волонтерська діяльність є формою благодійної діяльності [2].

Чинним Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту [1].

Клієнтом в розумінні статті 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є фізична або юридична особа, держава, орган державної влади, орган місцевого самоврядування, в інтересах яких здійснюється адвокатська діяльність [1].

Тобто, Конституція України та Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» забезпечує право на отримання якісної професійної правничої (правової) допомоги всім громадянам України, включаючи волонтерів.

Професійна правнича (правова) допомога є важливим аспектом захисту прав та інтересів волонтерів. Волонтери, які віддають свій час та зусилля на підтримку громадських потреб, часто стикаються з різними правовими питаннями та проблемами, що потребують їхньої уваги. Тому надання правової допомоги волонтерам є важливою задачею для нашої держави.

Конституція України передбачає, що кожен має право на захист своїх прав і свобод. У разі порушення прав та інтересів волонтерів, вони мають право звернутися за професійною правничою (правовою) допомогою до відповідних органів. Зокрема, адвокатська діяльність передбачає створення безкоштовної правової допомоги для громадян, які не мають можливості оплатити її.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає, що органи адвокатської самоврядування зобов'язані забезпечувати створення та функціонування органів безоплатної правової допомоги. Ці органи мають надавати безоплатну правову допомогу волонтерам та іншим громадянам, які не мають можливості оплатити її.

Важливо зазначити, що правова допомога має бути надана на високому рівні. Адвокат, який надає правову допомогу волонтерам, повинен

дотримуватися вимог правил адвокатської етики, забезпечувати відповідний рівень компетенції та професіоналізму в своїй роботі.

Крім того, органи влади, правоохоронні органи, органи місцевого самоврядування, повинні забезпечувати волонтерам допомогу у здійсненні їхніх прав та інтересів. Наприклад, правоохоронні органи повинні забезпечувати безпеку та порядок на громадських заходах, в яких беруть участь волонтери. Органи місцевого самоврядування можуть надавати фінансову підтримку волонтерським ініціативам та проєктам, а також забезпечувати різноманітні комунікаційні та інформаційні ресурси для волонтерської діяльності.

На нашу думку, основними видами правової допомоги для волонтерів, зважаючи на сьогоднішній день, можуть бути:

- юридична (правова) допомога щодо створення, подання документів та реєстрації громадських організацій та благодійних фондів;
- консультації щодо перетину через митний кордон України гуманітарних товарів;
- консультації та оформлення документів з приводу придбання товарів в якості благодійної допомоги;
- передача транспортних засобів, як гуманітарна допомога, до військових частин Збройних Сил України та зняття їх з реєстраційного обліку.

Отже, професійна правнича (правова) допомога волонтерам є важливою складовою захисту прав та інтересів волонтерського руху в Україні. Професійна правнича (правова) допомога волонтерам в Україні є необхідною для забезпечення їх прав та інтересів. Конституція України та Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачають механізми та інструменти для забезпечення правової допомоги волонтерам. Проте, волонтери повинні звертатися до компетентних адвокатів для отримання належної правової допомоги. Також, доцільно розвивати механізми державної підтримки волонтерського руху та сприяти популяризації правових знань серед волонтерів, щоб вони могли бути свідомими щодо своїх прав та обов'язків.

Захист прав волонтерів є одним з ключових елементів будь-якої демократичної та громадянської суспільної ініціативи, тому правова допомога волонтерам повинна бути забезпечена державою на високому рівні.

Список використаних джерел:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 05.04.2023).

2. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 05.04.2023).